

Καταγράφηκαν δηλαδή γεγονότα εξίσου σημαντικά και καθοριστικά με τα προηγούμενα διαφορετικά όμως αυτή τη φορά και στον χαρακτήρα και στην ποιότητα τους. Ανάμεσα στον εμφύλιο και στη πτώση της χούντας (Α΄ πετρελαϊκή κρίση) μεσολάβησε μία περίοδος εντός της οποίας η οικονομία και κοινωνία έδειξαν θέληση για εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη βελτιώνοντας έτσι το επίπεδο ευημερίας των Ελλήνων. Η περίοδος καθ' υπερβολή βέβαια πέρασε στη βιβλιογραφία ως «χρυσή εποχή» ανταποκρινόμενη εν μέρει στον χαρακτηρισμό αυτό αν εξετάσει κανείς τις εξελίξεις με ποιοτικούς όρους. Μετά την χούντα μία μεγάλη περίοδος 35 σχεδόν ετών έδωσε στην Ελλάδα μεγάλα δημοκρατικά προνόμια δεδομένου ότι ήταν η πρώτη φορά στην ιστορία της που το δημοκρατικό πολίτευμα λειτούργησε με άψογο και τυπικό τρόπο όπως άλλωστε σε κάθε δημοκρατική φιλελεύθερη χώρα της Δύσης,.

Η δεκαετία της χρεοκοπίας έστρεψε την εξελικτική πορεία προς τα πίσω από κάθε άποψη. Η τραγική εξασθένιση της οικονομικής βάσης, (εισόδημα και πλούτος, παραγωγή) έφερε άμεσα το αποτέλεσμα της κοινωνικής πολυδιάσπασης, του τεμαχισμού και της συρρικνωσης της εμπιστοσύνης, αυτό δηλαδή που με ένα όρο αποκαλούμε κοινωνικό κεφάλαιο. Η κατάσταση αυτή δεν έχει εξαλειφθεί παρά το γεγονός ότι το δημόσιο ταμείο διαθέτει βραχυπρόθεσμα ορισμένα χρήματα τα οποία όμως δεν μπορούν να θεωρηθούν επενδυτικά δηλαδή αναπτυξιακά.

Όλα τα συστήματα και τα υποσυστήματα των λειτουργιών και των συμπεριφορών συνεχονται και ενοποιούνται κατά κύριο λόγο από την οικονομική αποδοτικότητα. Ακόμα και η εκφραστική μεταβλητή της εμπιστοσύνης ανάμεσα στα μέλη ενός κοινωνικού συνόλου ή μιας κοινότητας ανθρώπων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την οικονομική ικανότητα ανταπόκρισης στις καθημερινές ανάγκες του βίου. Αυτό είναι μια ιστορική σταθερά που θεωρήθηκε ως βασικός παράγοντας για την κατανόηση και ερμηνεία όλων των μορφών των κοινωνικών συστημάτων.

Στη σημερινή ελληνική πραγματικότητα, συναινούσης και της τρομακτικής αυτής πανδημίας, η ενοποιητική ύλη της οικονομικής αποτελεσματικότητας έχει εξαλειφθεί σχεδόν με άμεσο αποτέλεσμα την απομάκρυνση των συνεργαζόμενων, διαφορετικά, κοινωνικών ομάδων, επαγγελματών και τάξεων ακόμα. Η αποτελεσματικότητα μειώνεται ακόμα περισσότερο ανταποκρινόμενη στους όρους ενός απεχθούς φαύλου κύκλου στον οποίο το αρνητικό παράγει το αρνητικότερο.

Τα περισσότερα δημόσια ή ατομικά συστήματα λειτουργιών, έχουν πληγεί πολύ σοβαρά εκτός από ορισμένες περιπτώσεις κλάδων που κινήθηκαν και κινούνται προς την αντίθετη

κατεύθυνση, δηλαδή προς την ανάπτυξη, όπως αυτοί των τροφίμων και των φαρμάκων.

Ορίστε μία ιδέα πρώτης τάξεως που προκύπτει αμέσως. Οι κλάδοι αυτοί οφείλουν κατόπιν τυπικής και άτυπης προτροπής να επενδύσουν περισσότερο από ό,τι συνήθιζαν στο παρελθόν προκειμένου να προκληθούν σοβαρές ρωγμές στην αναπαραγωγή του φαύλου κύκλου της πτώσης.

Η εκπαίδευση, η δικαιοσύνη, η δημόσια ασφάλεια, η αναψυχή, ο πολιτισμός και κάθε άλλος τομέας που αφορά στις σύγχρονες κοινωνίες έχει πληγεί με βάνουσο τρόπο από την τρέχουσα πανδημία η οποία απειλεί όχι μόνο την κοινωνική συνοχή αλλά και την ίδια την ατομική ανάπτυξη.

Οι κοινωνικές συνέπειες που προκαλούνται είναι πράγματι παράδοξες με τη πρώτη ματιά. Αντί να προωθείται η συλλογικότητα και η συνεργασία προκειμένου να αντιμετωπιστεί ένας μεγάλος κίνδυνος όπως αυτός της τρέχουσας υγειονομικής πανδημίας, αντίθετα επέρχεται η κοινωνική διάσπαση, ο τεμαχισμός σε μικρά ή μεγάλα μέρη και ο υπολογισμένος αυτοπροσδιορισμός. Σε δεύτερο επίπεδο τα μέρη αυτά ή και τα άτομα έρχονται και συγκρούονται μεταξύ τους με συνέπειες τεράστιου κόστους που τελικά καλούνται και τα ίδια να καταβάλουν και μάλιστα βραχυπρόθεσμα.

Δεν θα ήταν και πολύ δύσκολο να εντοπίσει κανείς τις αιτίες αυτού του εξελισσόμενου παράδοξου. Κατά τη γνώμη μου αυτές οι αιτίες εδράζουν στη πολιτική σφαίρα και αφορούν στις συμπεριφορές των πολιτικών κομμάτων. Μετά την πρώτη θετική ανταπόκριση του κυβερνώντος κόμματος στο πρώτο κύμα, η αδράνεια και ο εφησυχασμός που ακολούθησε επέφερε τη διασπορά του ιού σε ένταση και έκταση που τα διαθέσιμα υγειονομικά μέσα δεν μπορούσαν να αντιμετωπίσουν χωρίς να υπόκεινται σε φοβερές πιέσεις οι δρώντες του χώρου.

Από την άλλη πλευρά τα κόμματα της αντιπολίτευσης και ιδιαίτερα αυτό της αξιωματικής αντιπολίτευσης στερούμενο της ικανότητας θετικής συνεισφοράς, διεύρυνε το πρόβλημα της αντιμετώπισης της πανδημίας όχι τόσο στο υλικό του μέρος όσο στο ψυχολογικό. Η σφοδρή κριτική που ασκεί επιτείνει τα φοβικά σύνδρομα ορισμένων τμημάτων της κοινωνίας αλλά από την άλλη προκαλεί παρατεταμένες αρνήσεις αποδοχής της πραγματικότητας στις νεαρότερες ηλικίες παραγνωρίζοντας το γεγονός ότι ή πραγματικότητα αυτή απαιτεί μεταβαλλόμενες διευθετήσεις.

Το συμπέρασμα είναι ότι ακόμα και σ' αυτή τη συγκυρία που η τραχύτητα που βιώνει η κοινωνία δεν προήλθε από κάποια εσωτερική πολιτική απόφαση του κυβερνώντος κόμματος αλλά εμφανίσθηκε ως αστάθμητος εξωτερικός παράγοντας με θανάσιμες συνέπειες, το πολιτικό λεγόμενο σύστημα δεν κατορθώνει να ισορροπήσει σε ένα αποτελεσματικό σημείο απομείωσης της δημόσιας και ατομικής έντασης,.

Δημόσιες υπηρεσίες, λιανικό εμπόριο, όλες οι βαθμίδες της εκπαίδευσης, μικροεπιχειρήσεις υπηρεσιών ατομικής φροντίδας, τουριστικά καταλύματα, εστιατόρια, καφετέριες και ό,τι άλλο είναι συνυφασμένο με την προσωπική καθημερινότητα, βρίσκονται σε λειτουργική αναστολή κάτι που ακρωτηριάζει βάνουσα τον ατομικό και δημόσιο βίο. Εξ' αυτού το κοινωνικό κόστος είναι ασυνήθιστα υψηλό. Το ίδιο ζοφερή είναι και η κατάσταση στην οικονομία. Ένα βουνό χρεών, δημόσιων και ιδιωτικών, (κοντά στα 600 δις ευρώ) αναζητούν πολιτικές εξυπηρέτησης μετά το τέλος της πανδημίας.

Η κατάσταση αυτή στην οποία ακούσια έχει περιπέσει ή χώρα είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί θετικά και να επιτευχθούν λειτουργικές ενοποιήσεις δράσεων αλλά όχι με μέσα και εργαλεία που εξάπτουν την κοινωνική και πολιτική αντέγκληση, τις επιζήμιες κομματικές ιδιοτελείς αντιπαραθέσεις και τις διχαστικές και τεμαχιστικές συμπεριφορές που εγγράφονται στο ήδη επιβαρυσμένο συλλογικό ασυνείδητο, με αποτελέσματα ανανέωσης του διασπασμένου κοινωνικού ιστού αλλά με δράσεις συνεννόησης, διαλεκτικής διαβούλευσης και κυριάρχησης του ορθού πολιτικού λόγου.